

بررسی ملاک‌های همسرگزینی در میان اقوام ساکن در چهارمحال و بختیاری

ستار صادقی ده‌چشمه*

صدیقه رستمی**، الهام آزادیان***

چکیده

ملاک‌های انتخاب همسر از پیچیدگی‌های خاصی برخوردار بوده و هماهنگی این ملاک‌ها در بدو زندگی در تشکیل و تقویت بنیان خانواده از اهمیت خاصی برخوردار است. تحقیق حاضر به منظور بررسی ملاک‌های همسرگزینی در میان اقوام ساکن در چهارمحال و بختیاری انجام شده است. بدین منظور با استفاده از روش پیمایشی و بر اساس فرمول کوکران تعداد ۴۴۰ نفر بعنوان حجم نمونه انتخاب شدند. برای بررسی مهمترین ملاک‌های همسرگزینی از پرسشنامه اولویت بخشی ملاک‌های همسر-گزینی PCSSI استفاده گردید که پایایی پرسشنامه توسط آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۸۶ بدست آمد. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های حاکی از آن است که تقریباً "میان اقوام ساکن در چهارمحال و بختیاری" از نظر ملاک‌های همسرگزینی تفاوت چشمگیری وجود ندارد. تحلیل کلی نشان داد که در بین اقوام ساکن در چهارمحال عشق و علاقه، سلامت روانی، عفت و پاکدامنی، نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج و مسئولیت‌پذیر بودن، مهمترین ملاک‌ها هستند و ملاک‌های قومیت یکسان، جذابیت ظاهری، تناسب موقعیت

* استادیار جامعه‌شناسی دانشگاه شهرکرد، ایران (نویسنده مسئول)، satarsadeghi4@gmail.com

** کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، entezarman@gmail.com

*** کارشناس علوم تربیتی، tanhatarinam30@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۹/۰۳، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۲/۱۹

اجتماعی، خانوادگی، تحصیلات، شغل و درآمد در مراتب پایین تری از اهمیت قرار داشتند.

کلیدواژه‌ها: ملاک‌های همسرگزینی، چهارم‌حال و بختیاری قومیت، عشق، جذابیت ظاهری

۱. مقدمه

یکی از مسائلی که در آینده در جامعه، بیشتر خواهیم شنید و نگرانی ایجاد می‌کند، مساله کاهش ازدواج، و مسایل مرتبط با آن مثل تاخیر سن ازدواج، افزایش جرایم جنسی و مسائلی از این قبیل است که با ارزش‌های اساسی جامعه ما ناهماهنگ بوده و از طرف دیگر بنیان خانواده را نیز تهدید می‌کند. از طرف دیگر، انتخاب همسر و ازدواج به عنوان زمینه ساز مهمترین و جهانی‌ترین نهاد اجتماعی یعنی خانواده از اهمیت خاصی در همه فرهنگ‌ها برخوردار است زیرا زمینه ساز تداوم نسل‌هاست. در همین زمینه آلن ژیرار (Allen Girard) اثرش - گزینش همسر در فرانسه معاصر - معتقد است در بین تمامی مراسم‌ها و آداب و حوادث حیات اساسی، ازدواج از اهمیت بسزایی برخوردار است. هیچ نهادی نیست که همانند آن جهانی و از نظر غایت ثابت و پایدار باشد. از این رو هیچ نهادی همانند آن تحت تاثیر دگرگونی‌های اجتماعی قرار نمی‌گیرد. (ساروخانی، ۱۳۷۰: ۱۱) از این رو همسرگزینی و ملاک‌های آن بعنوان یک پدیده مهم و شادی‌آور در جامعه بسیار تحت تاثیر پدیده‌های دیگر قرار گرفته و دگرگونی‌های زیادی را شاهد بوده است. می‌توان مراسم ازدواج را یکی از فیلترهای پالایش هر اجتماعی دانست. زیرا مشمل بر سرمایه‌های اجتماعی (social capital) و رسومی شادی‌آور و سرگرم‌کننده برای همه گروه‌های اجتماعی درگیر، را فراهم می‌سازد. همسرگزینی (Mate selection) از مراحل رشد روانی انسان و امری اجتناب‌ناپذیر است که به عنوان مهمترین رفتار اجتماعی برای دست‌یابی به نیازهای عاطفی همواره مورد توجه بوده است. "در انتخاب همسر توجه به نقش فرهنگ و اعتقادات مذهبی، سنن و آداب جامعه یک اصل ضروری است. انسان در طول حیات خود پیوسته در حال انتخاب است و در هر انتخاب خواسته یا ناخواسته هشیار یا ناهشیار ملاک‌هایی را مبنا قرار می‌دهد تعدادی از این ملاک‌ها مختص به فرد و برخی نیز تقریباً بین همه اعضای یک گروه از نظر جنس یا نوع مشترکند (نصیرزاده، رسول‌زاده و طباطبایی، ۱۳۸۸، ۴۱). این امر بویژه در قومیت‌ها با وجود تشابه فرهنگی بین آنان در امر انتخاب همسر ملموس‌تر می‌باشد.

همسرگزینی فرایندی است شامل بررسی و سنجش ویژگی‌ها و جایگاه همسر آینده از جنبه‌های گوناگون از جمله ویژگی‌های ظاهری، درآمد جایگاه اقتصادی - اجتماعی سطح تحصیلات و جایگاه شغلی خانوادگی و مانند آن و مجموعه‌ای از این ویژگی‌هاست که رفتار انتخاب همسر را شکل می‌دهند (الهی قمشی و ملکی توانا، ۱۳۹۲). این پدیده یا همان انتخاب همسر و ملاک‌های آن به تعبیر آلن ژیرار، بیش از دیگر پدیده‌ها تحت تاثیر دگرگونی‌های اجتماعی قرار می‌گیرد و تغییر می‌کند، در حالی که یکی از اساسی‌ترین وقایع زندگی هر فرد است و بزرگترین دغدغه هر فرد در دوران زندگی اوست مردم‌شناسان از این اتفاق تحت عنوان مناسک گذر یاد کرده‌اند زیرا از جایگاه بالایی در انتقال افراد به مرحله دیگری از زندگی فرد و حتی مرحله جدیدی از روابط خانواده‌ها را فراهم می‌کند. در استان چهارمحال و بختیاری سه قومیت: بختیاری، فارس و ترک زندگی می‌کنند که در مراسم انتخاب همسر و ازدواج در اثر گذر زمان ویژگی‌های مشترکی پیدا کرده‌اند به نحوی که در برخی قومیت‌ها گاه تفاوتی در برپایی مراسم دیده نمی‌شود. با این وجود یک سری نگرش‌های متفاوتی نیز نسبت به انتخاب همسر در میان آنان دیده می‌شود که این تفاوت بیشتر به لحاظ نگرشی است. شواهد نشان می‌دهد که گرچه ازدواج در بین روستاییان همجوار به دلیل اثرات ناشی از تجدد و ماشینی شدن زندگی‌ها و نزدیکی مردم به همدیگر بیشتر شده ولی هنوز ازدواج دو فرد از دو روستا یا دو قوم در استان چهارمحال و بختیاری با مشکلاتی مواجه است، برای مثال هرکس از روستایی به روستای دیگر ازدواج کرده باشد با نگاه یک فرد "غریب" از او یاد می‌کنند که این نوع نگاه، نگاهی ترحم‌آمیز است و اصطلاحات دیگری چون: بنده خدا!، گناه داره! و از این قبیل تعابیر نیز بکار برده می‌شود که نشان از آن دارد که ازدواج بیشتر مبتنی بر محلی‌گرایی و روابط خویشاوندی و قومی بوده و خارج از آن مورد پذیرش نبوده است. بر این اساس چند قوم در این استان زندگی می‌کنند که شناخت جامعی از نگرش آنان نسبت به انتخاب همسر و ویژگی‌های انتخاب همسر در بین آنان در دسترس نیست. این تحقیق به دنبال آن است که معلوم نماید چه ملاک‌هایی برای انتخاب همسر در میان این قومیت‌ها در استان چهارمحال و بختیاری دیده می‌شود. آیا تفاوتی در میان ملاک‌ها بر حسب قومیت‌های موجود وجود دارد؟ در هر قومیت چه ملاک‌هایی بیشتر مهم‌اند؟

۲. اهمیت و ضرورت تحقیق

اگر بخواهیم در جامعه‌شناسی، موضوعات و پدیده‌های اجتماعی را به لحاظ اهمیت، اولویت‌بندی کنیم، می‌توان گفت یکی از اولویت‌دارترین و عمومی‌ترین پدیده‌های اجتماعی، انتخاب همسر است. زیرا با اساسی‌ترین بعد زندگی هر فردی سروکار دارد. انتخاب همسر و ازدواج، به عنوان یک نیاز مهم به برقراری رابطه پایدار و توأم با عشق و محبت، مطرح شده است (علی‌اکبری دهکردی، ۱۳۸۶) و در فرهنگ ایرانی و اسلامی نیز این امر جایگاه خاص و ویژه‌ای پیدا کرده است. سفارش قرآن کریم (اشاره به آفرینش همسر به منظور آرامش در سوره مبارکه روم آیه ۲۱) و احادیث معتبر از پیامبر و امامان از یک طرف و تأکیدات و زمینه‌های اجتماعی فرهنگی که در ایران جهت انتخاب همسر و ازدواج و رعایت ملاک‌ها و هنجارهای مرتبط با آن وجود دارد، منبعی سرشار برای این موضوع در اختیار نهاده است که به تبع خود فشارهای هنجاری برای افراد بویژه جوانان در جامعه فراهم ساخته است، چنانکه انتخاب همسر به عنوان اولین و حساس‌ترین پدیده در طول زندگی هر فرد و خانواده‌های آنان بدل شده است. و اگر این اتفاق بزرگ در زندگی هر فرد بر اساس ملاک‌ها و ترجیحات مورد قبول انجام شود، به تبع خود زندگی موفق و با ثباتی را به همراه خواهد داشت. در برخوردهای روزمره تکرار سوالات از جوانان که کی ازدواج میکنی؟ همسر آینده را انتخاب کرده‌ای؟ یا مراسمات خاص و آرزوهای آشنایی که در خانواده‌ها و فرهنگ ایران برای انتخاب همسر فرزندان وجود دارد، دلیل بر اهمیت این موضوع است. بر همین اساس انتخاب همسر در میان مردم استان چهارمحال و بختیاری که یکی از استان‌های سنتی تر کشور محسوب می‌شود و پایبندی به فرهنگ و آداب و رسوم خویش بخصوص در امر ازدواج، بیشتر وجود دارد، از جایگاه و پایگاه خاصی برخوردار است. در این استان بیشتر سه قوم فارس، بختیاری و ترک زندگی می‌کنند و از آنجا که سه قوم فارس، لر و ترک بیشترین ترکیب قومیتی ایران را تشکیل می‌دهند و هر سه قوم در این استان نیز وجود دارند لذا این استان را می‌توان ماکتی از این سه قوم ایران دانست و اتفاقاً در هر سه قوم با شدت و حدت متفاوت، انتخاب همسر و ازدواج و همچنین مراسم مرتبط با آن از اهمیت خاصی برخوردار است. در مکان‌های سنتی تر استان، همانند روستاها و مناطق عشایری این مراسم آنقدر جذابیت و پرشور برگزار می‌شود که به سوژه مطالعاتی مردم شناسان خارجی همانند پیردیگار و دیگران نیز قرار گرفته است و گاه در رسانه‌های داخلی و خارجی به آن پرداخته می‌شود. از این رو اطلاع و شناخت شیوه‌ها و الگوها و ملاک‌های

انتخاب همسر در این استان که درای تکثر قومیتی است، هم به لحاظ آگاهی از تفاوت‌ها و هم به لحاظ استخراج مهمترین ملاک‌های آنان از اهمیت خاصی برخوردار است و این مطالعه می‌تواند زمینه‌های این شناخت و برای تعیین ملاک‌های مهم و مورد تایید جهت همسرگزینی را فراهم کند. زیرا ازدواجی که بر اساس ملاک‌های مورد تایید فرد، خانواده و حتی جامعه صورت پذیرد، تداوم و ثبات و حتی کیفیت آن نیز بهتر خواهد بود.

۳. مبانی نظری

هر جامعه برای تمام کنش‌های افرادش، دارای هنجارها، ارزش‌ها، ترجیحات، آداب و رسوم و محدودیت‌هایی است که بر اساس آن در جامعه عمل می‌شود. از طرف دیگر، توجه به بحث قومیت‌ها و زندگی مشترک آنان در یک جامعه و تعاملات و تفاوت‌های آنها از جنبه‌های مختلف در جامعه‌شناسی از جمله: نظم اجتماعی، فاصله اجتماعی، (Social distance) همبستگی اجتماعی، سرمایه اجتماعی و جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی و همچنین از دیدگاه روان‌شناختی نیز مورد توجه بوده و هست. یکی از زمینه‌های مطالعاتی اصحاب مکتب شیکاگو سنجش فاصله اجتماعی میان قومیت‌ها و ملیتهای مختلف در شیکاگو، سنجش فاصله اجتماعی آنان بوده که اتفاقاً بورگاردوس یکی از اصحاب این مکتب در طیف فاصله اجتماعی خود به ازدواج و انتخاب همسر به عنوان یک شاخص نزدیکی قومیت‌ها و ملیت‌های مختلف موجود می‌پردازد. (رک ساروخانی، ۱۳۷۲: ۳۴۹ و کوزر، ۱۳۷۳: ۴۷۹) با این حال در همه دیدگاهها ملاک‌های انتخاب همسر به دلیل اهمیتی که در تشکیل و دوام خانواده داشته و دارد، مورد توجه قرار گرفته است. ملاک‌های انتخاب همسر با توجه به دگرگونی‌های جامعه نیز تغییر کرده‌اند مثلاً در برخی جوامع با ساختار سنتی از آنجا که روابط اجتماعی بر پایه شرایط جنگی و مقابله با قبایل همجوار قرار داشت، لذا نوعی ازدواج مبتنی بر ربایش یا برخی ازدواج‌های اجباری و فرمایشی مبتنی بر نظر بزرگان و ریش سفیدان اتفاق می‌افتاد که در این نوع ازدواج‌ها، ملاک‌های ازدواج از منظر دیگران تعیین می‌شد که در آن مصلحت قبیله و قوم در نظر گرفته می‌شد. مثلاً در قوم بختیاری و برخی اقوام دیگر در ایران نوعی ازدواج بنام "خون بس" شکل می‌گرفت که در این ازدواج ازدواج نظر دختر و پسر مد نظر نبوده بلکه بر اساس نظر بزرگان دو قبیله، از میان دو قومی که با هم درگیری داشتند به منظور پایان دادن به جنگ و خون‌ریزی با ازدواج فرمایشی، میان آنان پیوند برقرار می‌کردند؛ اما در جامعه جدید شرایط تغییر کرده و ویژگی‌های قومی

کمرنگ شده و بیشتر ملاک‌های فردی مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین در جامعه شناسی ملاک‌ها با توجه به شرایط اجتماعی و نوع ازدواج‌ها و از منظر تبیین خانواده مورد بررسی قرار گرفته است. انتخاب همسر یکی از مهمترین تصمیم‌های افراد در طول زندگی است. انتخاب همسر یک فرایند از مجموعه‌ای متوالی گام‌ها است. (بی (Bee)، ۱۹۹۴) بیان می‌دارد وقتی افراد، یک فرد جدید را ملاقات می‌کنند سه پالایش زیر را بکار می‌برند:

۱. شخصیت خارجی: آیا این شخص با شما در کیفیت ظاهری، طبقه اجتماعی، روش رفتار هماهنگ است.

۲. نگرش و باورها: آیا با ایده‌های شما در حوزه‌های اصلی مانند سیاست و مذهب هماهنگ است.

۳. نقش تناسب: آیا ایده‌های آن فرد در روابط با شما سازگار و هماهنگ است (maliki, 2009).

یک چیز مشترک که در تعداد زیادی جوامع بصورت شفاف وجود دارد قوانین نانوشته‌ای است که در فرایند انتخاب همسر مورد استفاده قرار می‌گیرند که به نوعی این قوانین نانوشته، انتخاب همسر را قابل قبول یا غیر قابل قبول اجتماع تشخیص می‌دهند (ojongava and armstrong, 2013).

انسان همچنین در توانایی خود برای ترجمه معیارهای انتخاب همسر متفاوت هستند همچنین این معیارهای انتخاب همسر در میان افراد جمعیت‌ها و فرهنگ‌های مختلف متفاوت می‌باشد روش‌هایی که برای انتخاب همسر در هر جامعه‌ای وجود دارد توسط افراد در آن جامعه تعیین می‌گردند به طور مثال در جنوب غربی نیجریه قبلا خانواده‌ها وفامیل نقش با اهمیتی در انتخاب همسر برای بچه‌های خود داشتند و به دنبال همسری برای فرزند خود بودند که بیشترین سازگاری را با فرزند آنها داشته باشد. (owagbemi and maduwchi, 2015) شیوه‌های مختلفی در فرهنگ‌های مختلف برای انتخاب همسر وجود دارد. اتفاقاً در فرهنگ فولکلوریک ایران، شیوه‌های جالبی که نیاز به تفصیل دارد برای انتخاب همسر وجود داشته است. بطور کلی در نزد صاحب‌نظران اجتماعی به دیدگاه‌های متفاوتی برای انتخاب همسر بر می‌خوریم از جمله: انتخاب همسر بر اساس تصادف (leikken and tallegin, 1990) به نقل از علی اکبری دهکردی، همان)، نظریه ناهمسان همسری از جمله، نیازهای مکمل که توسط روبرت وینچ و همکاران ارائه شد (winch, 1995)، و همسان همسر (birkland and et 2003) از جنبه‌های مختلف: تحصیلی، جغرافیایی، موقعیت

اجتماعی و اقتصادی، سنی و طبقاتی (Greenblat, 1997: 53) مذهبی (Sullivan, 2001) و (اعزازی، ۱۳۷۶: ۹۹ و مندراس و گورویچ، ۱۳۶۸)، جذابیت و زیبایی ظاهر (hughes, 2000) و دیگر نظریه‌هایی که در جامعه‌شناسی جهت انتخاب همسر مطرح شده است، بر عوامل فوق و عواملی چون نژاد، جنس و سن (schwarz and hasbrck, 2012)، ظاهر فرد، خانواده و فرهنگ یک جامعه تاکید دارد. بنابراین در جامعه‌شناسی در امر انتخاب همسر ضمن در نظر گرفتن شرایط اجتماعی ملاک‌هایی چون: همسان همسری مکانی و جغرافیایی، همسان همسر تحصیلی، همسان همسری مبتنی بر قشر و طبقه اجتماعی و سایر ویژگی‌های اجتماعی مبتنی بر نوع و ساخت جامعه مورد توجه قرار گرفته است. (رک ساروخانی، ۱۳۷۰). انتخاب همسر و ازدواج امری ظریف و پویاست که توفیق آن مستلزم توجه به معیارهای مناسب است. تشکیل خانواده و تعاملات مناسب بین افراد نه تنها موجب رشد و پیشرفت بلکه با ایجاد آرامش روانی، تمرکز حواس و ایجاد آرامش برای انسانها می‌شود (حقیقی زاده و همکاران، ۱۳۸۹، ۴۵). در مجموع می‌توان دیدگاه‌های مطرح در زمینه انتخاب همسر را در گروه‌های زیر دسته‌بندی کرد: ۱- ایده تصادفی بودن ۲- ایده هم‌تاسازی. مطالعات متعددی نشان داده است که بیش از آنکه به صورت تصادفی انتظار می‌رود، زوج‌ها از لحاظ جسمی و روانی به یکدیگر شبیه هستند. همچنین شواهد قابل توجهی دارد که نشان می‌دهد افراد تمایل دارند زوجهای مشابهی را انتخاب کنند. این مطلب در مورد سن، ویژگیهای فیزیکی، جذابیت، هوش، تحصیلات، طبقه اجتماعی، اقتصادی، مذهبی، شخصیت، نگرشهای اجتماعی و جنبه‌های آسیب‌شناختی وجود دارد ۳- فرضیه مکمل بودن یا نیازهای مکمل وینچ. او اظهار داشت که افراد مایلند همسری را برگزینند که نیازهای آنها را برآورده سازد و تمایلاتشان را تکمیل نماید. به بیان دیگر به عقیده مدافعان این نظریه، این نه شباهت و همسانی بلکه بی‌شباهتی و ناهمسانی و به ویژه صفات تکمیل کننده است که افراد را به وصلت با دیگری وا می‌دارد. شاید افراد برونگرا، درونگرا، سلط پذیر و سلطه‌گرا وابسته و مراقبت کننده به این دلیل جذب یکدیگر م‌شوند که نیازهای مکمل خود را ارضا کنند. تحقیقات زیادی در مورد همسرگزینی صورت گرفته که همه به این نتیجه رسیده‌اند که زنان در مقایسه با مردان اهمیت بیشتری برای، وضعیت اقتصادی و اجتماعی، جاه طلبی، منش و خوش اخلاقی قائل هستند (Feingold: 1992). به نقل از دهکردی، (۱۳۸۶). چن (Chen) و همکارانش نیز بر ویژگی‌های ظاهری، درآمد، جایگاه اقتصادی، اجتماعی، تحصیلات، شغل و موقعیت خانواده اشاره دارند. و در نهایت گونایدین و هازن (Gonadine and ، ۲۰۱۳)

(Hazen) به ارائه مدل فرایندی از همسرگزینی پرداخته‌اند. همه این موارد نشان می‌دهد همسرگزینی یک پدیده اجتماعی ساده نیست و معلول عوامل بی‌شماری است.

۴. پیشینه پژوهش

کمرپشتی در سال ۱۳۸۷ به بررسی رابطه میان ویژگی‌های شخصیتی و ملاک رفتاری همسرگزینی از دیدگاه تکاملی در میان دانشجویان پرداخت. یافت‌های پژوهش نشان داد که مهمترین ملاک‌های همسرگزینی در میان تمامی افراد نمونه، عامل جسور بودن و کم‌اهمیت‌ترین آن، عامل مغرور بودن است. مهمترین عامل برای زنان، ملاک ابراز محبت و برای مردان، عامل جسور بودن است. همچنین در مورد ملاک‌های همسرگزینی و ویژگی‌های شخصیتی بین عامل مغرور بودن و با وجدان بودن رابطه منفی وجود دارد و بین عوامل زیر رابطه مثبت وجود دارد: ۱- ابراز محبت و دلپذیر بودن، ۲- در رفاه بودن و برونگرایی و با وجدان بودن، ۳- مغرور بودن و روان رنجورخوئی و دلپذیر بودن، ۴- علمی صحبت کردن و برونگرایی و انعطاف پذیری و با وجدان بودن، ۵- جسور بودن برونگرایی و انعطاف پذیری و دلپذیر بودن و با وجدان بودن و ۶- سلامتی روانی و دلپذیر بودن و انعطاف پذیری. در پژوهشی دیگر که از نوع پیمایشی است نظرات ۲۰۰ نفر از دانشجویان پسر و دختر دانشگاه علوم پزشکی اصفهان درباره ملاک‌های همسرگزینی مورد بررسی قرار گرفته است. روش نمونه‌گیری پژوهش از نوع تصادفی طبقه‌ای نسبی بوده و یافته‌های این مطالعه حاکی از آن است که بین دیدگاه دانشجویان دختر و پسر در مورد معیارهای دانشجویان پسر به ازدواج تفاوت معناداری از لحاظ آماری وجود دارد. پسران به ملاک‌های زیست‌شناختی ازدواج سلامت جسمانی، زیبایی، جذابیت ظاهری، سن اهمیت بیشتری داده‌اند. در حالی که برای دانشجویان دختر معیارهای اجتماعی رضایت والدین طرفین، تناسب سطح تحصیلات دختر و پسر، مشترک بودن مذهب، فرهنگ و زبان طرفین و معیارهای روان‌شناختی متناسب بودن رفتار همسر، درست تصمیم‌گیری، انعطاف‌پذیری، عدم وجود اختلال روانی در همسر و خانواده، عشق و علاقه طرفین نسبت به یکدیگر و شناخت طرفین از هم در انتخاب همسر بیشترین اهمیت را داشته است (یزدانی، ۱۳۸۰).

نتایج پژوهشی در دانشکده علوم پزشکی جهرم در خصوص معیارهای همسرگزینی از دیدگاه دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن بود که میان معیارهای همسرگزینی از پسران، معیارهای دیدگاه دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنادار وجود دارد معیارهای زیست‌شناختی

نظیر سلامت جسمی، وضعیت ظاهر و جذابیت فرد مورد نظر را با اهمیت تلقی کرده‌اند در حالی که دختران معیارهای روان‌شناختی و اجتماعی شامل طرز برخورد، رفتارهای اجتماعی، قدرت تصمیم‌گیری فرد مقابل، سطح تحصیلات، اشتراک مذهب و فرهنگ را در انتخاب همسر با اهمیت دانسته‌اند (مصلی نژاد و کارگر، ۱۳۸۰) در بررسی معیارهای انتخاب همسر از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی گناباد در یک پژوهش توصیفی مقطعی که بر روی یک نمونه ۲۰۶ نفری در محدوده سنی ۱۸-۲۸ سال، ۵۰ درصد از نمونه‌ها، تناسب سطح تحصیلات زوجین و ۰/۵۲ مسائل مذهبی را برای همسر خود ضروری دانستند و این در حالی است که ۵۰ درصد از نمونه‌ها به تناسب فرهنگی-مذهبی، عوامل فردی، عوامل اجتماعی-خانوادگی را ذکر کرده‌اند و این به گونه‌ای است که عملاً عوامل اقتصادی مشکلات عمده برای اقدام به ازدواج معرفی می‌گردد به نظر می‌رسد نگرش و اعتقادات در هنگام ازدواج تحت تاثیر عوامل فرهنگی و سنتی تغییر می‌نماید (منصوریان و خسروان، ۱۳۸۳).

در پژوهش صداقت (۱۳۸۵) معیارهای انتخاب همسر دانشجویان دختر و پسر بر حسب جنسیت متفاوت است، به طوری که برای پسران ملاک‌هایی چون تطابق عاطفی و هیجانی، جاذبه جنسی، وفاداری، زیبایی چهره، اصالت خانوادگی، پاکدامنی، هوش، رعایت پوشش در اولویت قرار دارد و برای دختران ملاک‌هایی چون شغل همسر، حس مسؤولیت، مدرک تحصیلی همسر، استقلال مالی و فکری، احترام به حقوق دیگران، حس همکاری و تعاون، طبقه اجتماعی و اقتصادی و فعال و پرتلاش بودن در اولویت قرار دارد.

در پژوهشی دیگر که ملاک‌های همسرگزینی در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مورد بررسی قرار گرفت نتایج نشان دهنده آن بود که بین پاسخ‌گویان دختر و پسر از نظر معیارهای ازدواج، وجود اختلاف سنی بین همسران، ارجحیت درآمد به موقعیت اجتماعی، شغل و وضعیت اشتغال همسر، ارجحیت زیبایی به ثروت، ارجحیت وضعیت جسمی به رشد فکری و ارجحیت تشابه ظاهری فرد مورد علاقه والدین، تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین نتایج حاکی از آن است که بیش از نیمی از دانشجویان معیارهای خود را بر اساس ویژگی‌های انسان سالم تشکیل می‌دهند. پاسخ‌های دانشجویان حاکی از آن است که عوامل معنوی مثل زیبایی، ثروت، رشد فکری بر وضع جسمی، علاقه مندی به همه انسان‌ها به جای علاقه صرف به همسر و بی توجهی به جهیزیه و مهریه برای آن‌ها ارجحیت دارد (عابدی و فرحبخش، ۱۳۷۹)

در پژوهشی دیگر بخشی (۱۳۷۶) به بررسی نظرات دانشجویان مجرد در مورد معیارهای انتخاب همسر در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان پرداخت. جمعیت مورد مطالعه در این پژوهشی ۷۰ نفر و تعداد افراد نمونه ۳۶ نفر بود. نتایج بررسی نشان داد که سن ازدواج مناسب برای نمونه‌ها، سن مناسب ازدواج را برای دختران ۲۳ و مردان ۲۶ سال و در بیشتر از ۷۰ درصد موارد ذکر کرده‌اند. مهمترین معیار مورد نظر نمونه برای انتخاب همسر از جهات اخلاقی، عقیدتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و شغلی مطرح بود. آنها اخلاق نیکو، دارا بودن ایمان و تقوی، دارا بودن وضعیت اقتصادی متعادل اجتماعی و خوش برخورد بودن زوج، دارا بودن فرهنگ غنی، داشتن شغل آبرومند، دارا بودن تحصیلات بالاتر از خود خصوصاً در جنس مونث و بومی بودن همسر را معیارهای مناسب برای ازدواج ذکر کردند.

ابوالقاسمی و ایران‌پور (۱۳۷۸)، در یک پژوهش علی-مقایسه‌ای نقش تفاوت‌های جنسیتی و شخصیتی را در ملاک‌های انتخاب همسر دانشجویان مجرد پژوهش قرار داد. جامعه آماری این پژوهش از دانشجویان دو دانشگاه دولتی شهید بهشتی و آزاد تهران، واحد تهران ۷۶ انتخاب شدند. وجود ارتباط میان ملاک‌های همسرگزینی و ویژگی‌های شخصیتی از یافته‌های این پژوهش محسوب می‌شوند. همچنین نتایج نشان دهنده این است که در انتخاب همسر عوامل اجتماعی-عاطفی-شناختی، فرهنگی، جنسی و اقتصادی به ترتیب با اهمیت هستند و بین ملاک‌های همسرگزینی زنان و مردان تفاوت وجود دارد. زنان به وفاداری، اخلاق خوب، احساس مسؤولیت، شخصیت و توانایی‌های مردان اهمیت داده و مردان بیشتر به سن، زیبایی، صداقت، پاکدامنی و باروری اهمیت می‌دهند. همچنین در این پژوهش بین ویژگی‌های شخصیتی سالم و متعادل، باعفاف وفاداری، پاکدامنی و صداقت ارتباط مثبتی نشان داده شده است. به عبارتی هر چه دانشجویان در نورو تیزیسم نمره کمتری دریافت می‌کردند وضعیت بهتری داشتند، وفاداری، پاکدامنی و الگوی رفتار شخصیتی، صداقت را ملاک‌های مهمتری برای انتخاب همسر گزارش می‌نمودند.

یزدجردی و همکاران (۱۳۸۵) در بررسی معیارهای انتخاب همسر زنان در تحقیق شرف ازدواج مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر تابعه دانشگاه علوم پزشکی به این نتیجه رسیدند که زنان در شرف ازدواج شهر تهران به نقش و اهمیت شاخص فرهنگی مذهبی و اقتصادی-اجتماعی در استحکام خانواده‌ها نسبت به سایر شاخص‌ها توجه کمتری نشان داده‌اند که علل آن می‌تواند تغییرات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و همچنین نوگرایی، تغییر ساخت اقتصادی و رواج شهرنشینی، اشاعه فرهنگ غرب در سطح جامعه باشد. با توجه به

یافته‌های پژوهش و اهمیت معیارها در استحکام خانواده آموزش‌هایی در زمینه معیارهای انتخاب همسر ضروری به نظر می‌رسد.

ثنایی و همکاران (۱۳۸۹) در تحقیق خود با عنوان بررسی مقایسه‌ای ملاک‌های همسرگزینی به این نتیجه رسیدند که در زنان و مردان شیرازی در دو موقعیت هنگام ازدواج و اکنون زنان بیش از مردان در همسرگزینی به ملاک‌های محتوایی توجه دارند. بین ملاک‌های فرایندی همسرگزینی و تعامل سن، سطح تحصیلات و شغل در مردان و بین ملاک‌های محتوایی و فرایندی همسرگزینی و خصوصیات جمعیت شناختی زنان رابطه وجود دارد.

رجبی و همکاران (۱۳۹۰) در بررسی ترجیحات همسرگزینی در بین اقوام مختلف دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز به این نتیجه دست یافتند که بین میانگین ترجیحات همسرگزینی دانشجویان تفاوت معناداری وجود دارد بدین صورت که بالاترین میانگین‌ها متعلق به عامل ویژگی‌های رفتاری، مذهبی و مهارت‌های اجتماعی و کمترین مربوط به عامل مهارت‌های خانه‌داری می‌باشد، همچنین، بین ترجیحات همسرگزینی دختران (ویژگی‌های رفتاری، وضعیت اجتماعی - اقتصادی و ویژگی‌های مذهبی) و پسران (ویژگی‌های ظاهری و مهارت‌های خانه‌داری) و بین ترجیحات همسرگزینی قومیت‌های بختیاری مهارت‌های خانه‌داری، کرد در ویژگی‌های ظاهری و عرب زبان خواستار بچه و مذهبی بودن تفاوت معنی‌داری دیده شد.

نانکین را - (Nongkynrih) (۲۰۱۶) در تحقیق خود با عنوان انتخاب همسر یک اکتشاف جامعه‌شناسانه، ضمن بیان اینکه انتخاب همسر در اجتماع جهانی یک موضوع مورد علاقه برای مطالعه در میان دانشمندان علوم اجتماعی و جامعه‌شناسان است بیان می‌دارد انتخاب همسر فاکتورهایی همچون زمینه‌های اجتماعی، نژاد، رنگ، موقعیت و مقام اجتماعی، ایدئولوژی‌های سیاسی، رسوم و عادات، قوانین و مذهب‌ها و دیگر جنبه‌ها را در برمی‌گیرد و با بررسی اجتماع شمال شرق هند به این نتایج دست یافت که انتخاب همسر ارتباط مستقیم و پیچیده با شخصیت، نهادهای اجتماعی، اخلاقیات و... دارد. بنابراین می‌توان گفت که انتخاب همسر یک فرایند پیچیده متقابل انسانی است و درانتخاب همسر فاکتورهای چندگانه‌ای اثر دارند هرچند که برخی فاکتورها ممکن است تاثیر بیشتری در امر انتخاب همسر داشته باشند و درنهایت در میان جمعیت شمال شرق هند قوانین اجتماعی برای انتخاب همسر بیشترین تاثیر را دارند و بعد از آن مذهب، مقام و جایگاه اجتماعی، تحصیلات، رنگ و نژاد، حرفه و شغل و جذابیت ظاهری و فیزیکی در اولویت‌های بعدی قرار دارند.

عبدالله و همکاران (Abdullah and et al) (۲۰۱۲) در تحقیقی با عنوان تفاوت‌های نژادی در انتخاب همسر بین دانشجویان دانشگاه‌های دولتی مالزی به این نتیجه دست یافتند که در مالزی با وجود نژادهای چینی، مالایی‌ها و هندی‌ها تفاوت‌های معناداری در امر انتخاب همسر بین نژادها وجود دارد. چینی‌ها و مالایی‌ها به جذابیت‌های ظاهری در امر ازدواج بیشترین توجه را دارند و هندی‌ها به نظر می‌رسد بیشتر به جوان و قابل قبول بودن همسر آینده خود و داشتن مذهب یکسان در امر انتخاب همسر توجه داشته‌اند.

فرنهام و مک کلند (Furnham and MacCliland) (۲۰۱۵) در طی پژوهشی به بررسی نقش سن، طبقه اجتماعی و قومیت و طول قد در ازدواج پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که زنان برای ازدواج مردان جوان‌تر، بلند قدتر و در طبقه اجتماعی بالاتر را در گروه نژادی خود ترجیح می‌دهند و زنان نسبت به مردان به این معیارها در امر انتخاب همسر تاکید بیشتری داشته‌اند.

مرور کلی بر پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد که ملاک‌های انتخاب همسر در بین پسران و دختران متفاوت است و این تفاوت، تقریباً در همه پژوهش‌ها مورد تایید قرار گرفته است. در تحقیقات داخلی، پسران به ملاک‌هایی چون جذابیت ظاهری و فاداری و پاکدامنی، مهارت‌های خانه‌داری و پوشش بیشتر اهمیت می‌دهند. شواهد نشان می‌دهد که با توجه به شرایط اقتصادی پسران و خانواده‌های آنان تمایلی به انتخاب همسری پیدا کرده‌اند که ضمن دارا بودن ملاک‌های فوق، شاغل بودن همسر آینده هم اهمیت یافته است. اما برای دختران، ملاک‌های اجتماعی مانند رضایت والدین، تناسب تحصیلی، هم‌کیشی، طرز برخورد و شغل و پایگاه همسر مورد توجه بیشتری بوده‌اند. البته بر اساس پژوهش‌ها ملاحظه می‌شود که هرچه به سمت شهرهای بزرگتر پیش می‌رویم، ملاک‌های مادی چون ثروت همسر آینده اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

در پژوهش‌های جهانی هم همین تفاوت در انتخاب همسر در بین مردان و زنان دیده شد. حتی این تفاوت در بین ملیت‌ها و اقوام و نژادهای مختلف نیز ملاحظه می‌شود. برای مثال چینی‌ها و مالایی‌ها، به جذابیت ظاهری و هندی‌ها به قابل بودن همسر آینده و هم‌کیشی، بیشتر اهمیت می‌دهند. این تفاوت‌ها و گونه‌گونی‌ها در یکی از مشترک‌ترین پدیده‌های اجتماعی (انتخاب همسر) آن را به یک پدیده جذاب برای جامعه‌شناسی بدل ساخته است.

۵. روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف و ماهیت یک تحقیق کاربردی است و از نظر روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی است. بدین منظور برای بررسی ملاک‌های همسرگزینی از پرسشنامه اولویت بخشی ملاک‌های همسرگزینی PCSSI (Preference criteria of spouse selection inventory) استفاده گردید. این پرسشنامه توسط ثنائی و همکاران (۱۳۷۸) ارایه شد، توسط ژاله رفاهی و همکاران (<https://sabacp.com/index.php?option=content&co=711>) بر روی ۵۴۳ زوج (۱۰۸۶ نفر) به عنوان گروه نمونه اجرا شد. هنجاریابی پرسشنامه با استفاده از روش‌های روان‌سنجی کلاسیک و تحلیل عاملی اکتشافی با روش مؤلفه اصلی (pc) انجام شد همچنین توسط یوسفی و باقریان (۱۳۹۰) هنجاریابی و اجرا شده است. در این پژوهش نیز بصورت میدانی در محل و مصاحبه با اساتید، مورد تایید قرار گرفت. پرسشنامه شامل ۲۲ ملاک انتخاب همسر را در دو موقعیت: الف - موقعی (که هنوز ازدواج نکرده آید و یا در حال ازدواج هستید و ب- اکنون که چند سالی از ازدواج شما گذشته شامل گزینه‌های بسیار با اهمیت، بااهمیت، بی‌اعتنا، مهم، بسیار مهم است. روایی این پرسشنامه توسط اساتید بررسی و مورد تایید قرار گرفت. از آلفای کرونباخ برای سنجش میزان سازگاری درونی گویه‌های یک شاخص استفاده شده است ضریب آلفای کرونباخ مربوط به پرسشنامه برابر با ۰/۷۸۶ بدست آمد که نشان می‌دهد این پرسشنامه از پایایی مناسبی برخوردار است. روایی محتوایی و صوری پرسشنامه توسط کارشناسان و اساتید مورد تایید قرار گرفت. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه شهروندان استان چهارمحال و بختیاری مجموعاً ۸۹۵۲۶۳ نفر شامل ۵۶/۳ درصد قوم لر ۱۲/۱ درصد قوم ترک ۳۰/۵ قوم فارس و ۰/۵ درصد سایر اقوام می‌باشند. از آنجا که جامعه آماری جامعه‌ای محدود است، لذا در این تحقیق از فرمول جامعه محدود کوکران برای نمونه‌گیری استفاده شده است:

$$n = \frac{N * Z^2 * p * (1 - p)}{d^2 * (N - 1) + Z^2 * p * (1 - p)} = \frac{895263 * (1.96)^2 * 0.5 * 0.5}{0.5^2 * (895263 - 1) + (1.96)^2 * 0.5 * 0.5} = 384$$

حجم نمونه آماری تحقیق ۳۸۵ نفر برآورد شد و بعلاوه پیش‌بینی ریزش مشاهدات، تعداد ۵۵۰ پرسشنامه در سطح استان توزیع و تعداد ۴۶۲ پرسشنامه جمع‌آوری شد و از این تعداد ۴۰۶ مورد صحیح و بدون نقص مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. از آزمونهای

کلموگراف-اسمیرنوف (k-s)، آزمون نسبت، رتبه‌بندی فریدمن و کروسکال-والیس توسط نرم افزار spss استفاده شده است.

جدول ۱. پایایی ابزار سنجش شاخص‌های تحقیق

ضریب آلفا	شاخص‌ها	ضریب آلفا
۰/۹۴۸	۲۲	پایایی ابزار اندازه‌گیری

۶. توزیع نرمال بودن داده‌ها

جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌های شاخص‌های تحقیق از آزمون کلموگراف-اسمیرنوف (k-s) استفاده شده است، فرض صفر در این آزمون می‌گوید که داده‌ها از یک توزیع نرمال برخوردار هستند.

جدول ۲. نتایج مربوط به آزمون نرمال بودن مشاهدات

معناداری	مقدار z	شاخص/ملاک
۰/۰۰۰	۸/۴۵۲	سن
۰/۰۰۰	۵/۴۱۵	شغل
۰/۰۰۰	۶/۰۸۱	جذابیت ظاهری
۰/۰۰۰	۴/۷۰۳	درآمد
۰/۰۰۰	۵/۳۵۴	تناسب فرهنگی خانواده‌ها
۰/۰۰۰	۵/۹۸۹	تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها
۰/۰۰۰	۵/۶۷۶	تحصیلات
۰/۰۰۰	۷/۵۶۲	سلامت جسمانی
۰/۰۰۰	۹/۱۹۳	سلامت روانی
۰/۰۰۰	۶/۸۴۶	توانایی تصمیم‌گیری
۰/۰۰۰	۶/۱۸۶	ارتباط اجتماعی خوب
۰/۰۰۰	۶/۲۳۲	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها
۰/۰۰۰	۸/۷۴۱	عفت و پاکدامنی
۰/۰۰۰	۶/۲۰۳	عدم وجود ازدواج قبلی
۰/۰۰۰	۶/۲۳۰	توافق اخلاقی و مذهبی
۰/۰۰۰	۴/۶۳۰	قومیت یکسان

۰/۰۰۰	۶/۰۲۷	اصالت خانوادگی
۰/۰۰۰	۶/۳۵۷	ویژگی های شخصیتی
۰/۰۰۰	۸/۰۰۹	مسئولیت پذیر
۰/۰۰۰	۹/۱۹۳	عشق و علاقه
۰/۰۰۰	۸/۶۷۵	نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج
۰/۰۰۰	۵/۳۰۴	استقلال رای

براساس نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف می‌توان نتیجه گرفت که تمامی شاخص‌ها در سطح معناداری کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشند بنابراین توزیع داده شاخص‌ها غیر نرمال هستند و برای بالا بردن اعتبار و دقت آزمون‌ها از آزمونهای ناپارامتریک استفاده شد.

۱.۶ یافته‌های توصیفی

بیشترین فراوانی از نظر صفت سن جامعه آماری مربوط به گروه سنی کمتر از ۳۰ سال با ۶۷/۲ درصد، سپس به ترتیب ۳۱ تا ۴۰ سال با ۲۵/۹ درصد، ۴۱ تا ۵۰ سال ۵/۲ درصد و گروه سنی بالاتر از ۵۰ سال ۱/۷ درصد می‌باشند. از نظر تحصیلات، ۵۰ درصد نمونه، دارای تحصیلات دیپلم و پایتتر، ۱۰/۳ کاردانی، ۲۷/۶ درصد کارشناسی و ۱۲/۱ درصد تحصیلات تکمیلی داشته‌اند. از لحاظ جنسیت ۴۵ درصد زن و ۵۵ درصد مرد بوده‌اند.

۲.۶ یافته‌های استنباطی

فرضیه (سوال): ملاک‌های همسرگزینی در بین اقوام مختلف (بختیاری، فارس، ترک و سایر) در استان چهارمحال و بختیاری کدامند؟

به منظور بررسی ملاک‌های همسرگزینی در بین اقوام مختلف در استان چهارمحال و بختیاری بخاطر غیر نرمال بودن توزیع داده‌ها این ملاک‌ها از آزمون نسبت استفاده شده است.

جدول ۳. نتایج آزمون نسبت (دو جمله ای) ملاک‌های همسرگزینی

ملاک/شاخص	طبقه	تعداد	درصد مشاهده شده	درصد آزمون	میانگین	معناداری																																																																																																																																					
سن	≤ 3	۶۳	۱/۲	۰/۶	۳/۷۷۵۹	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۴۳	۰/۸				شغل	≤ 3	۱۴۷	۰/۴	۰/۶	۳/۵۳۴۵	۰/۰۰۰	> 3	۲۵۹	۰/۶	جذابیت ظاهری	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	درآمد	≤ 3	۱۶۱	۰/۴	۰/۶	۳/۵۱۷۲	۰/۰۰۰	> 3	۲۴۵	۰/۶	تناسب فرهنگی خانواده‌ها	≤ 3	۱۲۶	۰/۳	۰/۶	۳/۷۴۱۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۸۰	۰/۷	تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۰۳۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	تحصیلات	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰
شغل	≤ 3	۱۴۷	۰/۴	۰/۶	۳/۵۳۴۵	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۲۵۹	۰/۶				جذابیت ظاهری	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	درآمد	≤ 3	۱۶۱	۰/۴	۰/۶	۳/۵۱۷۲	۰/۰۰۰	> 3	۲۴۵	۰/۶	تناسب فرهنگی خانواده‌ها	≤ 3	۱۲۶	۰/۳	۰/۶	۳/۷۴۱۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۸۰	۰/۷	تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۰۳۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	تحصیلات	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰						
جذابیت ظاهری	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۵۵۲	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۲۷۳	۰/۷				درآمد	≤ 3	۱۶۱	۰/۴	۰/۶	۳/۵۱۷۲	۰/۰۰۰	> 3	۲۴۵	۰/۶	تناسب فرهنگی خانواده‌ها	≤ 3	۱۲۶	۰/۳	۰/۶	۳/۷۴۱۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۸۰	۰/۷	تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۰۳۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	تحصیلات	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																
درآمد	≤ 3	۱۶۱	۰/۴	۰/۶	۳/۵۱۷۲	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۲۴۵	۰/۶				تناسب فرهنگی خانواده‌ها	≤ 3	۱۲۶	۰/۳	۰/۶	۳/۷۴۱۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۸۰	۰/۷	تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۰۳۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	تحصیلات	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																										
تناسب فرهنگی خانواده‌ها	≤ 3	۱۲۶	۰/۳	۰/۶	۳/۷۴۱۴	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۲۸۰	۰/۷				تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۰۳۴	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	تحصیلات	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																				
تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۰۳۴	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۲۷۳	۰/۷				تحصیلات	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۲۷۳	۰/۷	سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																														
تحصیلات	≤ 3	۱۳۳	۰/۳	۰/۶	۳/۶۸۹۷	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۲۷۳	۰/۷				سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																								
سلامت جسمانی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۴۱۳۸	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۶۴	۰/۹				سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰	> 3	۳۸۵	۰/۹	توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																		
سلامت روانی	≤ 3	۲۱	۰/۱	۰/۶	۴/۶۵۵۲	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۸۵	۰/۹				توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																												
توانایی تصمیم‌گیری	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۴۴۸۳	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۷۸	۰/۹				ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۸	۰/۹	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																																						
ارتباط اجتماعی خوب	≤ 3	۲۸	۰/۱	۰/۶	۴/۳۹۶۶	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۷۸	۰/۹				توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰	> 3	۳۷۱	۰/۹	عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																																																
توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها	≤ 3	۳۵	۰/۱	۰/۶	۴/۲۵۸	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۷۱	۰/۹				عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۶۴	۰/۹	عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																																																										
عفت و پاکدامنی	≤ 3	۴۲	۰/۱	۰/۶	۴/۵۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۶۴	۰/۹				عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰	> 3	۳۲۹	۰/۸	توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																																																																				
عدم وجود ازدواج قبلی	≤ 3	۷۷	۰/۲	۰/۶	۴/۱۸۹۷	۰/۰۰۰																																																																																																																																					
	> 3	۳۲۹	۰/۸				توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																																																																														
توافق اخلاقی و مذهبی	≤ 3	۷۰	۰/۲	۰/۶	۴/۰۵۱۷	۰/۰۰۰																																																																																																																																					

			۰/۸	۳۳۶	>۳	
۰/۰۰۰	۳/۲۵۸۶	۰/۶	۰/۵	۱۹۶	<=۳	قومیت یکسان
			۰/۵	۲۱۰	>۳	
۰/۰۰۰	۴/۲۵۸۶	۰/۶	۰/۲	۶۳	<=۳	اصالت خانوادگی
			۰/۸	۳۴۳	>۳	
۰/۰۰۰	۴/۴۳۱۰	۰/۶	۰/۱	۲۱	<=۳	ویژگی های شخصیتی
			۰/۹	۳۸۵	>۳	
۰/۰۰۰	۴/۵۱۷۲	۰/۶	۰/۱	۳۵	<=۳	مسئولیت پذیر
			۰/۹	۳۷۱	>۳	
۰/۰۰۰	۴/۶۵۵۲	۰/۶	۰/۱	۲۱	<=۳	عشق و علاقه
			۰/۹	۳۸۵	>۳	
۰/۰۰۰	۴/۴۴۸۳	۰/۶	۰/۱	۵۶	<=۳	نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج
			۰/۹	۳۵۰	>۳	
۰/۰۰۰	۴/۰۸۶۲	۰/۶	۰/۲	۸۴	<=۳	استقلال رای
			۰/۸	۳۲۲	>۳	

آزمون نسبت برای بررسی و شناسایی شاخص‌ها (ملاک‌ها) همسرگزینی در سطح خطای ($\alpha=0/05$) آزمون شد؛ نتایج آزمون در سطح معناداری ($\text{sig.}=0/000$) معنادار می‌باشند. براساس نتایج آزمون با بررسی میانگین شاخص‌ها که از میانگین آزمون (۳) بیشتر می‌باشند و همچنین مقایسه نسبت (درصد) مشاهده شده هر شاخص‌ها در مقابل نسبت آزمون (۰/۶) می‌توان نتیجه گرفت که تمامی شاخص‌های مورد بررسی از نظر جامعه آماری مورد مطالعه، جزء شاخص‌های همسرگزینی می‌باشند.

فرضیه (سوال): مهمترین ملاک‌های همسرگزینی در بین اقوام (بختیاری، فارس، ترک و سایر) مختلف استان چهارمحال و بختیاری کدامند؟

برای بررسی مهمترین ملاک‌های همسرگزینی در بین اقوام مختلف استان چهارمحال و بختیاری از آزمون رتبه‌بندی فریدمن استفاده شده است. این آزمون برای بررسی یکسان بودن رتبه‌بندی عامل توسط افراد استفاده می‌شود. هر چقدر میانگین رتبه‌ها بزرگتر باشد، آن موارد از اولویت بیشتری برخوردارند. به عبارت دیگر میانگین نمره بیشتر در رتبه‌های اول اولویت قرار می‌گیرند.

جدول ۴. آماره های توصیفی نتایج آزمون فریدمن

ملاک	تعداد	کای اسکوار	درجه آزادی	معناداری
کل	۴۰۶	۱۹۴۹/۹۲۹	۲	۰/۰۰۰
بختیاری	۱۴۷	۶۴۲/۰۱۲	۲۱	۰/۰۰۰
ترک	۱۶۱	۱۰۴۵/۹۶۷	۲۱	۰/۰۰۰
لر	۷۷	۵۳۶/۸۹۴	۲۱	۰/۰۰۰
سایر	۲۱	۲۳۹/۶۶۲	۲۱	۰/۰۰۰

جدول ۵. نتایج آزمون فریدمن - رتبه‌بندی میانگین رتبه ملاک‌های همسرگزینی

میانگین رتبه‌ها					ملاک‌ها
سایر	فارس	ترک	بختیاری	کل	
۸/۸۳	۱۲/۴۱	۷/۷۴	۸/۴۳	۸/۹۳	سن
۳/۵	۷/۷۳	۱۰/۶۱	۸/۳۱	۸/۸۶	شغل
۱۰/۳۳	۱۲/۱۴	۶/۱۵	۷/۸۸	۸/۱۳	جذابیت ظاهری
۳/۵	۶/۹۵	۱۱/۰۷	۸/۲۶	۸/۸۸	درآمد
۶/۱۷	۷/۵۵	۸/۵۷	۱۲/۱۰	۹/۵۳	تناسب فرهنگی خانواده‌ها
۶/۶۷	۷/۷۷	۷	۱۰/۳۶	۸/۳۴	تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها
۱۲	۹/۵۹	۶/۳۵	۹/۸۶	۸/۵۳	تحصیلات
۱۸/۱۷	۱۴/۹۵	۱۳/۳۹	۱۳	۱۳/۷۹	سلامت جسمانی
۱۵	۱۵/۶۸	۱۵/۰۷	۱۵/۲۴	۱۵/۲۴	سلامت روانی
۱۲	۱۵/۷۳	۱۲/۶۷	۱۳/۲۴	۱۳/۴۲	توانایی تصمیم‌گیری
۱۲	۱۱/۷۷	۱۳/۴۶	۱۳/۱۰	۱۲/۹۳	ارتباط اجتماعی خوب
۱۲	۱۳/۱۸	۱۲/۰۷	۱۰/۵۲	۱۱/۷۲	توانایی بیان احساسات، نظرات و خواسته‌ها
۱۳/۳۳	۱۳/۴۵	۱۴/۶۷	۱۴/۹۳	۱۴/۴۷	عفت و پاکدامنی
۱۵/۱۷	۱۱	۱۲/۲۸	۱۱/۹۵	۱۲/۰۷	عدم وجود ازدواج قبلی
۱۰/۱۷	۸/۷۳	۱۱/۷۲	۱۰/۷۴	۱۰/۷۲	توافق اخلاقی و مذهبی
۷/۱۷	۴/۰۵	۷/۷۲	۷/۲۹	۶/۸۴	قومیت یکسان
۱۵	۱۱/۹۵	۱۱/۴۶	۱۳/۰۷	۱۲/۳	اصالت خانوادگی
۱۱/۸۳	۱۳/۸۶	۱۲/۵۹	۱۳/۵۰	۱۳/۱۲	ویژگی‌های شخصیتی
۱۸/۱۷	۱۳/۶۸	۱۴/۷۶	۱۳/۰۲	۱۴/۱۰	مسئولیت‌پذیر

۱۸/۱۷	۱۵/۷۳	۱۵/۰۹	۱۴/۹۵	۱۵/۳۲	عشق و علاقه
۱۱/۸۳	۱۴/۵۵	۱۵/۵۰	۱۳	۱۴/۲۲	نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج
۱۲	۱۰/۵۵	۱۳/۰۹	۱۰/۲۶	۱۱/۵۳	استقلال رای

در جدول فوق بدون در نظر گرفتن قومیت، تمام ملاک‌های همسرگزینی رتبه‌بندی شده‌اند. به دلیل اینکه سطح معناداری آزمون کمتر از ۰/۰۵ است لذا آزمون معنادار می‌باشد. نتایج آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی ملاک‌های همسرگزینی، بر اساس رتبه‌بندی کل بدون در نظر گرفتن قومیت خاص، نشان می‌دهد که در میان پاسخگویان، ملاک‌های عشق و علاقه (۱۵/۳۲)، سلامت روانی (۱۵/۲۴)، عفت و پاکدامنی (۱۴/۴۷)، نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج (۱۴/۲۲)، مسئولیت‌پذیر بودن (۱۴/۱۰) از بیشترین اولویت برخوردارند. در صورتی که قومیت یکسان (۶/۸۴)، جذابیت ظاهری (۸/۱۳)، تناسب موقعیت اجتماعی خانواده‌ها (۸/۳۴)، تحصیلات (۸/۵۳)، شغل (۸/۸۶)، درآمد (۸/۸۸) و سن (۸/۹۳) کمترین اولویت را دارند. بر اساس تجربه زیسته و شواهد، شاید می‌توان عواملی چون: نوع و سبک زندگی، اثرات تجدد، اثرات رسانه‌ها و فضای مجازی، برخورداری از امکانات و لوازم زندگی شهری و صنعتی را در این تفاوت دخیل دانست. برای مثال شاید بتوان گفت که تفاوت نظام ارجحیت بختیاری‌ها در بیان ملاک‌های انتخاب همسر، ناشی از نوع و شیوه زندگی آنان که مبتنی بر دامداری و کوچ است، باشد. یا قوم فارس در استان چهارمحال و بختیاری بیشتر در مناطق شهری زندگی می‌کنند. از این رو شاید تفاوت دیدگاه آنان، ناشی از سبک زندگی‌شان باشد. اقوام بختیاری و ترک در استان چهارمحال و بختیاری بیشتر از قوم فارس به سبک و شیوه سنتی و قدیمی خود پایبندند. هرچند این اقوام همانند دیگر فرهنگ‌ها در روزگار جدید، در معرض آثار جهانی شدن و تجدد و در نتیجه همگرایی فرهنگی قرار گرفته‌اند و ممکن است در زمانی نه چندان دور، این همگرایی در همه ابعاد زندگی خودش را بیشتر نشان دهد. در این صورت تفاوت‌ها در بیان اولویت‌ها و ملاک‌ها، کاهش خواهد یافت. روی آوری به مراسمات جدید ازدواج همانند استفاده از تالار و پذیرایی‌های جدید در پذیرایی از میهمانان جشن عروسی از جمله این موارد است. در نظر داشته باشیم که شغل بیشتر مردم در دو قوم بختیاری و ترک، دام‌داری و کشاورزی است. در بین قوم بختیاری سلامت‌روانی (۱۵/۲۴) عشق و علاقه (۱۴/۹۵) عفت و پاکدامنی (۱۴/۹۳) ویژگی‌های شخصیتی (۱۳/۵۰) توانایی تصمیم‌گیری (۱۳/۲۴) ارتباط اجتماعی خوب (۱۳/۱۰) اصالت خانوادگی (۱۳/۰۷) نداشتن رابطه جنسی قبل از

ازدواج (۱۳)؛ در بین قوم ترک نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج (۱۵/۵۰) عشق و علاقه (۱۵/۰۹) سلامت روانی (۱۵/۰۷) مسئولیت‌پذیر (۱۴/۷۶) عفت و پاکدامنی (۱۴/۶۷)؛ در بین قوم فارس عشق و علاقه (۱۵/۷۳) توانایی تصمیم‌گیری (۱۵/۷۳) سلامت روانی (۱۵/۶۸) سلامت جسمانی (۱۴/۹۵) نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج (۱۴/۵۵) عفت و پاکدامنی (۱۳/۴۵) ویژگی‌های شخصیتی (۱۳/۸۶) مسئولیت‌پذیر (۱۳/۶۸) و در بین سایر اقوام عشق و علاقه (۱۸/۱۷) سلامت جسمانی (۱۸/۱۷) مسئولیت‌پذیر (۱۸/۱۷) عدم وجود ازدواج قبلی (۱۵/۱۷) اصالت خانوادگی (۱۵) سلامت روانی (۱۵) عفت و پاکدامنی (۱۳/۳۳) از بیشترین اولویت برخوردارند.

فرضیه (سوال): بین اقوام مختلف (بختیاری، فارس، ترک و سایر) در استان چهارمحال و بختیاری از نظر ملاک‌های همسرگزینی تفاوت وجود دارد؟

جدول ۶. نتایج آزمون کروسکال-والیس برای بررسی ملاک‌های همسرگزینی به تفکیک دیدگاه اقوام مختلف

ملاک	سن	شغل	جذابیت ظاهری	درآمد	تناسب فرهنگی	تناسب اجتماعی	تحصیلات	سلامت جسمانی
معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۳۳۵	۰/۰۰۳	۰/۰۰۰
بختیاری	۱۷۲/۰۰	۱۶۹/۱۷	۱۶۰/۰۰	۱۷۰/۰۰	۲۲۲/۶۷	۲۰۹/۳۳	۱۹۶/۸۳	۱۷۵/۶۷
ترک	۲۰۱/۳۷	۲۵۵/۳۹	۲۰۰/۹۱	۲۶۳/۱۵	۲۱۷/۰۴	۲۰۷/۷۶	۱۸۹/۸۰	۲۱۲/۱۷
فارس	۳۷۰/۹۵	۱۸۶/۰۰	۲۸۴/۰۰	۱۶۷/۸۶	۱۵۳/۲۳	۱۹۳/۰۰	۲۲۶/۸۳	۲۲۰/۳۶
سایر	۱۹۳/۰۰	۱۱۰/۱۷	۲۳۲/۶۷	۱۱۱/۳۳	۱۴۹/۸۳	۱۶۸/۵۰	۲۷۰/۰۰	۲۷۰/۰۰
ملاک	سلامت روانی	توانایی تصمیم‌گیری	رابطه اجتماعی خوب	توانایی بیان احساسات	عفت / پاکدامنی	عدم ازدواج قبلی	توافق مذهبی	قومیت یکسان
معناداری	۰/۰۱۴	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
بختیاری	۱۹۰/۶۷	۱۷۹/۰۰	۱۸۸/۰۰	۱۶۲/۵۰	۱۹۸/۸۳	۱۸۰/۶۷	۱۸۲/۳۳	۱۷۳/۵۰
ترک	۲۱۶/۸۹	۲۱۱/۸۷	۲۳۳/۴۸	۲۳۱/۳۵	۲۲۰/۸۵	۲۲۷/۰۹	۲۴۵/۶۵	۲۵۳/۵۷
فارس	۲۰۷/۰۰	۲۴۶/۱۴	۱۸۰/۹۱	۲۲۷/۶۸	۱۸۲/۸۲	۱۸۷/۹۱	۱۶۲/۴۵	۱۴۹/۰۹
سایر	۱۷۷/۸۳	۱۵۴/۵۰	۱۶۵/۰۰	۱۸۸/۳۳	۱۷۹/۰۰	۲۳۹/۶۷	۱۷۹/۰۰	۲۲۹/۱۷
ملاک	اصالت خانوادگی	ویژگی شخصیتی	مسئولیت‌پذیری	عشق و علاقه	استقلال رأی	عدم رابطه جنسی قبل از ازدواج		
معناداری	۰/۰۹۱	۰/۰۴۲	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰		۰/۰۰۰	
بختیاری	۱۹۵/۳۳	۱۹۳/۰۰	۱۷۱/۶۷	۱۸۱/۵۰	۱۶۳/۰۰		۱۷۰/۸۳	
ترک	۲۱۳/۳۹	۲۱۲/۱۷	۲۳۰/۷۴	۲۱۶/۸۹	۲۵۳/۲۶		۲۴۰/۷۸	
فارس	۱۸۸/۲۳	۲۱۷/۵۰	۱۹۱/۰۹	۲۰۷/۰۰	۱۷۶/۴۵		۲۰۵/۴۱	

سایر	۲۴۰/۸۳	۱۵۹/۱۷	۲۶۳/۰۰	۲۴۲/۰۰	۲۰۴/۶۷	۱۳۹/۳۳
------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

آزمون کروسکال-والیس برای بررسی ملاک‌های همسرگزینی به تفکیک دیدگاه اقوام مختلف در سطح ۹۵ درصد آزمون شد. نتایج آزمون نشان داد که در بین اقوام مختلف تناسب اجتماعی و اصالت خانوادگی، بعنوان ملاک‌های همسرگزینی هیچ تفاوت معناداری مشاهده نشد. سایر ملاک‌ها در بین اقوام مختلف تفاوت معناداری وجود دارد.

بطور کلی و براساس نتایج برای قوم لر، ملاک‌های: تناسب اجتماعی و تناسب فرهنگی؛ و برای قوم فارس: سن، جذابیت ظاهری، توانایی تصمیم‌گیری، ویژگی شخصیتی؛ و قوم ترک ملاک‌های: شغل، درآمد، سلامت روانی، رابطه اجتماعی خوب، توانایی بیان احساسات، عفت و پاکدامنی، قومیت یکسان، عدم رابطه جنسی قبل از ازدواج، استقلال رأی؛ و در سایر اقوام نیز سلامت جسمانی، تحصیلات، اصالت خانوادگی و عشق و علاقه با میانگین رتبه بالاتر از ارجحیت بیشتری برخوردار است. همانگونه که ملاحظه می‌شود در این بررسی ملاک‌های همسرگزینی در بین اقوام، اولویت بندی شده‌اند و اگر تفاوتی در اولویت بندی ملاک‌ها دیده می‌شود، این تفاوت به این معنی نیست که ملاک‌هایی که نمره کمتری کسب نموده‌اند، مورد توجه اقوام نیستند. همانگونه که در جدول ملاحظه می‌شود، این ملاک‌ها، تنها در رتبه‌های بعدی اهمیت قرار دارند و به عبارتی بی‌اهمیت نیستند.

۷. بحث و نتیجه‌گیری

یکی از پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی که تحت تاثیر فرایند تجدد و پیامدهای آن قرار گرفته و دگرگونی‌های زیادی در آن مشاهده می‌شود تشکیل خانواده و به تبع آن انتخاب همسر و ملاک‌های آن است. به نحوی که می‌توان ملاک‌های دوران سنت و تجدد را تفکیک کرد. در دوران سنت ازدواج بصورتی بود که دختر و پسر جهت ازدواج، تقریباً هیچگونه شرایطی برای دیدن همدیگر نداشتند و حتی این امکان برای جوانان فامیل هم به سختی فراهم می‌شد. می‌توان گفت ملاک‌های انتخاب همسر، ملاک‌های ریش سفیدان و بزرگان بود. اما صحبت از ملاک‌های انتخاب همسر در جامعه جدید در شرایطی است که تحت تاثیر فرایند تجدد از جمله: دانشگاه، رسانه‌ها و فضای مجازی، شهری شدن و زمینه‌های دیگر، امکان دیدار و تعامل دختر و پسر را بسیار فراهم نموده است. لذا ملاک‌های آنان نیز فردی شده و رفته رفته ملاک‌های خانوادگی که زمانی بر اساس نظر بزرگان و ریش سفیدان

و بصورت فرمایشی شکل می‌گرفت، کم‌رنگ‌تر می‌شود. با این حال در این پژوهش بصورت مقطعی و با استفاده از روش پیمایشی^۱ ملاک‌های انتخاب همسر در شرایط امروز در میان سه قوم موجود در استان چهارمحال و بختیاری (بختیاری، ترک و فارس) بررسی شده است. گرچه در گذر زمان بسیاری از آداب و رسوم عروسی به هم نزدیک شده است ولی هنوز تفاوت‌هایی در عروسی‌های آنها دیده می‌شود. مثلاً رقص چوب بازی جزء رسوم بختیاری‌هاست که گاه در دیگر اقوام ساکن در استان نیز مشاهده می‌شود. در میان همه اقوام، جشن عروسی در خانواده عروس و داماد و گاه خانه همسایگان برپا می‌شد اما امروزه در نقاط شهری به سمت استفاده از تالار، تمایل پیدا می‌کنند با این وجود گاه شنیده می‌شود که در حیاط تالار نیز رقص چوب بازی و استفاده از ساز کرنا^۲ (karna) برای چوب بازی و سورنا^۳ (sorna) برای دستمال بازی برپا می‌شود. از این‌ها که بگذریم نتایج این پژوهش در زمینه ملاک‌های همسرگزینی نیز نشان می‌دهد معیارها و ترجیحات همسرگزینی در میان اقوام بختیاری، فارس و ترک تقریباً متفاوت بود و بدین ترتیب که قوم لر به تناسب اجتماعی و فرهنگی و اصالت خانوادگی به عنوان مهمترین معیار و ملاک ازدواج اشاره کرد هاند و قوم فارس به معیارهای سن، جذابیت ظاهری، توانایی تصمیم‌گیری و ویژگی شخصیتی اشاره کرده‌اند و برای قوم ترک شغل؛ درآمد، سلامت روانی، رابطه اجتماعی خوب، توانایی بیان احساسات و عواطف، پاکدامنی، قومیت، عدم داشتن رابطه جنسی قبل ازدواج و استقلال رای اشاره کرد. سایر اقوام سلامت جسمانی، تحصیلات، اصالت خانوادگی و عشق و علاقه بالاترین ارجحیت در انتخاب همسر دارد. بررسی کلی، بدون تفکیک اقوام، نشان داد که در بین اقوام ساکن در چهارمحال، عشق و علاقه، سلامت روانی، عفت و پاکدامنی و نداشتن رابطه جنسی قبل از ازدواج و مسئولیت‌پذیر بودن مهمترین ملاک‌ها هستند و کمترین ملاک‌ها قومیت یکسان، جذابیت ظاهری تناسب موقعیت اجتماعی و خانواده و تحصیلات شغل و درآمد می‌باشد. در نگاه اول به نظر نمی‌رسد که در میان مردم استان چهارمحال و بختیاری به لحاظ ملاک‌های انتخاب همسر تفاوت باشد و در واقع این برداشت تقریباً درستی است زیرا با ورود به میان مردم، چنین تفاوت‌هایی به لحاظ ظاهری مشاهده نمی‌شود. به تدریج که در عمق جامعه نفوذ پیدا می‌کند، تفاوت‌هایی مشاهده می‌شود که ناشی از نوع نگاه، نگرش، فرهنگ و نوع زندگی مردم است. مثلاً برای عشایر بختیاری، به لحاظ سبک زندگی اولویت‌هایی مطرح است که ممکن است برای دیگران اولویت نداشته باشند. اما آنچه در این تحقیق از آن به عنوان تفاوت یاد شده در واقع

تفاوت در اولویت‌بندی است و الا همه موارد به طریقی مورد تایید اقوام قرار گرفته‌اند. مثلاً برای قوم لر یا بختیاری‌ها، تناسب اجتماعی و فرهنگی و اصالت خانوادگی بسیار مهم و در اولویت قرار گرفته‌اند. برای قوم فارس، جذابیت ظاهری و توانایی تصمیم‌گیری و ویژگی‌های شخصیتی و... البته واکاوی علل آن، مجال دیگری می‌طلبد، شاید یکی از دلایل آن این باشد که قوم لر و بختیاری بیشتر دارای زندگی سنتی هستند، از این رو شاید عشاپیری بودن، روستایی بودن و محل و سبک زندگی آنان در این تفاوت موثر باشد. همچنین اینکه قوم فارس بیشتر در مناطق شهری استان زندگی می‌کنند شاید به همین دلیل، بیشتر متمایل به ملاک‌های ظاهری هستند و این فرضیات جدید نیاز به بررسی کیفی جداگانه دارد.

نهایت اینکه مجموع نمرات همه اقوام نشان داد که همه اقوام به ملاک "عشق و علاقه" بیشترین موافقت را نشان داده‌اند.

پی‌نوشت‌ها

1. survey study

۲. کرنا به فتح ک نوعی ساز بلندی است که در عروس های بختیاری جهت چوب بازی نواخته می‌شود
۳. نوعی ساز کوچک تر از کرنا ست جهت استفاده در عروسی ها برای دستمال بازی (نوعی رقص با دستمال)

کتاب‌نامه

- احمد کمربشتی، عاطفه (۱۳۸۷)، بررسی رابطه میان ویژگی‌های شخصیتی و ملاکهای رفتاری همسرگزینی از دیدگاه تکاملی در میان دانشجویان دانشگاه تهران ۸۷ پایان نامه جهت اخذ کارشناسی ارشد رشته روان شناسی - در سال تحصیلی ۸۸ عمومی، دانشگاه تهران.
- ابوالقاسمی، عباس و چنگیز ایران پور (۱۳۷۸)، بررسی نقش تفاوت های جنسیتی و دانشجو و «شخصیتی در ملاکهای همسر دانشجویان مجموعه مقالات همایش» عفاف.
- اعزازی، شهلا (۱۳۷۶) جامعه شناسی خانواده، تهران، انتشارات: روشنگران و مطالعات زنان.
- بخشی، حمید و سهراب صادقی (۱۳۷۶)، بررسی نظرات دانشجویان مجرد در مورد معیار دمای انتخاب همسر در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، طب و تزکیه، ویژه نامه بهداشت روانی و ازدواج.
- ثنایی، باقر، زاله رفاهی و حسن شریفی (۱۳۸۷)، مقیاس های سنجش خانواده و ازدواج، انتشارات: بعثت.

حقیقی زاده، محمدحسین؛ خدابخش کرمی و تینوش سلطانی (۱۳۸۹) فصلنامه علوم بهداشتی معیارهای گزینش همسر از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز. *جندی شاپور*، سال دوم، ش ۲.

رفاهی، ژاله و همکاران. <https://sabacp.com/index.php?option=content&t=co&i=711>

ساروخانی، باقر (۱۳۷۰) جامعه شناسی خانواده، تهران، انتشارات: سروش.

ساروخانی، باقر (۱۳۷۲) روش های تحقیق در علوم اجتماعی، جلد نخست، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

صداقت، کامران (۱۳۸۵)، بررسی ملاکهای انتخاب همسر دانشجویان دختر و پسر دانشگاه تربیت معلم آذربایجان، تهران: دومین کنگره آسیب شناسی خانواده در ایران.

رجبی، غلامرضا، مریم ابراهیمی و رضا خجسته مهر (۱۳۹۰)، مقایسه ورتبه بندی ترجیحات همسر گزینی در بین گروهی از دانشجویان کرد، عرب و بختیاری دانشگاه شهید چمران اهواز - فصلنامه دانشور رفتار، سال سوم شماره ۴.

عابدی، داریوش و کیومرث فرح بخش (۱۳۷۹)، بررسی معیارهای انتخاب همسر در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، تهران: طب و تزکیه، نمایه، شماره ۳۹.

علی اکبری دهکردی، مهناز (۱۳۸۶)، بررسی مقایسه‌ای ملاک‌های همسرگزینی در دختران جوان شهر اهواز - فصلنامه دانشور رفتار، سال ۱۴ شماره ۲۵.

فض‌الهی قمشی، سیف‌اله و منصوره ملکی توانا (۱۳۹۲) فرهنگ همسرگزینی در بین دانشجویان معیارها و اولویت‌ها - فرهنگ در دانشگاه اسلامی ۶-سال سوم شماره اول.

قرآن کریم، سوره مبارکه روم.

کوزر، لوئیس (۱۳۷۳) زندگی و اندیشه بزرگان جامعه شناسی، ترجمه محسن ثلاثی، تهران، انتشارات علمی. مصلی نژاد، لیل و محمد حسین کارگر (۱۳۸۰)، بررسی معیارهای همسرگزینی از دیدگاه دو گروه دانشجویان دختر و پسر علوم پزشکی جهرم، تهران: طب و تزکیه، نمایه، شماره ۶۱.

مندراس، هانری و ژرژ گوریچ (۱۳۶۹) مبانی جامعه شناسی، ترجمه باقر پرهام، تهران انتشارات: امیر کبیر.

منصوریان، محمدرضا و شهلا خسروان (۱۳۸۳)، بررسی معیارهای انتخاب همسر از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی گناباد، تهران: سومین کنگره سراسری مراقبت های پرستاری و مامایی بهداشت باروری.

نصیرزاده، راضیه، کاظم رسول زاده و مریم طباطبایی (۱۳۸۸)، معیارهای فیزیکی انتخاب همسر در میان دانشجویان دانشگاههای تهران، فصلنامه اصول بهداشت روانی، ش ۴۱.

یزدانی، محسن، محمود نصیری، غلام رضا قاسمی و اکبر حسن زاده (۱۳۸۰) بررسی مقایسه ای معیارهای ازدواج از دیدگاه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مجله علمی دانشکده پرستاری و مامایی.

بررسی ملاک‌های همسرگزینی در میان اقوام ساکن در ... ۱۹۷

یزدجردی، محسن، میمنت حسینی و مریم محمودی (۱۳۸۵)، بررسی معیارهای انتخاب همسر زنان در شرف ازدواج مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهری تابعه دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران، تهران: نشریه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

یوسفی، ناصر و مهرنوش باقریان (۱۳۹۰)، بررسی ملاک های همسرگزینی و فرسودگی ناشی از زناشویی به عنوان متغیرهای پیش بین زوجین متقاضی طلاق و مایل به ادامه زندگی مشترک. فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده سال اول ش. ۳.

Abdullah, Haslee sharil and li ,lau poh ,David ,Anand paul vijayan (2012) Racial differences in mate selection criteria among Malaysian undergraduates ,IJPSS, vol 2, Issue 4 ,90-110.

۲۴. Bee, H. (1994), Life span development: New York: Harper Collins College.

Birkland & et al (2003) Who marries whom? educational homogamy in noray demographic reseach volum 8.1.p.

Chen.r and Jason.p.a and John .m (2015) Chines and American individuals` mateselection criteria.

Chen . c (2006) picking and choosing .the simulation of sequential mate selection process.paper presented at the population association of american 2006 annual meeting. losangeles.

Conroy-beam.d and daivid .m.b (2017) Euclidian distances discriminatively predict short term and long term attraction to potential mates. journal of evolution and human behavior. 38.

Dabuis.m (2010) Importance difference criteria for mate selection in single amd marrid .journal of marriage and family. 38.

Feingold, A. (1992) Gender difference in make selection preference: a test of the parental investment model. Psychological Bulletin, 112, 1, 125-139.

Furnham ,Adrian ,MacClland ,Alastair (2015) What woman in a man : The role of age ,social class, ethnicity ,and height, Scientific research publishing online ,vol 6 ,278-290.

Francis ojonugwa onu and Mangvat pankys Armstrong (2013) The ideal man :an investigation into qualities that influences mate selection among female undergraduate students, international journal of business ,humanities and technology ,vol 3 no 1 80-92.

Gunaydin. G & hazan.c (2013) finding the one. A process model of human mate selection. in . c. hazan and campa (eds) human bonding. new York. guilford.

Greitmeyer .t. (2007) what do men and women want in a partner are educated partners always mor desirable? Journal of experimental social psychology. 43.2.

Hughes & et al (2002) sociology the core new York mcgraw hill. higer education.

Maliki ,agnes (2009) Determinants of mate selection choice among university students in south zone of Nigeria, ed0 journal of counseling v0l 2 no ,2 165.

Nongkynrih ,A,K (2016) Mate selection ,a sociological exploration ,the NEHU journal ,vol XIV, No ,1, pp. 19-39.

Owagbemi Gabriel olusola and Maduwuch ,elem (2015), appraisal of factors facilitating mate selection among university under gradutes in ondo state ,Nigeria ,European journal of research in social sciences ,vol 3, n04 -55-65.

- Schwarz.z.& hasboug.m(2012) sex and age differences in mate preferences human nature.23(4).
Winch, R.F. (1967) Another look at the theory of complementary mate selection. Journal of marriage and family, vol.27.